

Naïviteit en collaboratie

Door Gerard Reijn – 02/11/02, 00:00

De georganiseerde misdaad probeert journalisten in te schakelen. Bart Middelburg schreef er een boek over. 'De onderwereld maakt gebruik van de naïviteit van journalisten'....

Meer dan vijftien jaar schrijft Bart Middelburg (46) voor Het Parool over de georganiseerde misdaad. Leuk was het, maar het heeft lang genoeg geduurd: Middelburg keert de misdaad de rug toe. Zijn laatste boek, *Onderwereld-p.r.* (uitg. L.J. Veen), is te beschouwen als zijn testament in dit vakgebied. Het gaat over de manieren waarop de onderwereld gebruikmaakt van journalisten.

Inkapselen is de eerste methode. De crimineel die een journalist in vertrouwen neemt, wenst niet in dat vertrouwen te worden beschaamd. Gebeurt dat toch, dan dreigt geweld. Als deze taktiek niet slaagt, kan hij de journalist in kwestie trachten plat te procederen, en tot slot kan hij lastercampagnes organiseren, die soms jaren aanhouden.

Het boek staat vol met voorbeelden van journalisten die pr bedreven voor de onderwereld. Sommigen zonder het in de gaten te hebben, zoals Frits Barend en Henk van Dorp, destijds sportjournalisten bij Vrij Nederland, die zich in 1984 een keer waagden aan de onderwereld, maar achteraf listig gebruikt bleken te zijn door 'Zwarte Joop' de Vries.

Anderen gingen verder. Bijvoorbeeld Bert Voskuil (Nieuwe Revu), die 'schreef alleen iets op als (Klaas) Bruinsma het goed vond'. Ton van Dijk (Haagse Post) 'behoorde zo ongeveer tot het meubilair van (Zwarte Joop) De Vries' en trad soms op als 'onbezoldigd pr-agent van Zwarte Joop.'

Echt giftig wordt het boek als het gaat over misdaadjournalist Bas van Hout. Tientallen pagina's zijn uitgetrokken om 'smeercampagnes' die door Van Hout werden gevoerd, onder meer tegen Middelburg, tot in detail te beschrijven. Het oordeel van Middelburg over collega Van Hout is genadeloos: 'Bij Van Hout is de scheidslijn tussen onderwereld en journalistiek zo goed als vervaagd, zo er ooit zo'n scheidslijn is geweest.'

- Hebben we hier te maken met een afrekening in het journalistieke milieu?

'Ik zie het niet als een afrekening. Ik had al plannen voor dit boek sinds 1996, naar aanleiding van het eindverslag van de commissie-Van Traa over georganiseerde misdaad. Maar twee jaar geleden begon Van Hout een pure smeercampagne tegen mij, met behulp van glashard gelogen verklaringen. Als je doelwit bent van zo'n jarenlang durende smeercampagne, krijg je wel behoefte om eens uit te leggen hoe het allemaal zit.

'Van Hout spande een procedure tegen mij aan voor de Raad voor de Journalistiek, wat natuurlijk prima is. Maar daar kwam hij met briefjes aan die van mij afkomstig zouden zijn. Dat waren pure vervalsingen. Ik was echt flabbergasted, dat zoiets bestond.'

- Waarom gaat u dan niet gewoon naar de rechter?

'Journalisten moeten niet zo snel procederen. Wij beschikken over een pen, we kunnen onszelf verdedigen. Maar bovendien: wie is die Van Hout nu eigenlijk? In de tijd dat hij met die valse verklaringen kwam, nam niemand hem serieus, en ik dacht: ik ga iets veel ergers doen dan procederen. Ik ga het allemaal opschrijven. Procederen, dat is precies wat ze willen. Daarmee drijven ze je in de verdediging.'

- Maar daardoor gaat het boek nu wel voor een groot deel over Van Hout.

'Het gaat niet om Van Hout. Het gaat erom dat de onderwereld op allerlei manieren gebruikmaakt van journalisten. Soms door de naïviteit of de Oostindische naïviteit van die journalisten, maar soms maken ze gebruik van welwillende collaboratie.

'In dat verband duikt steeds Van Hout weer op, die gaat daar heel ver in. Toen Steve Brown nog een grote hasjhandelaar was, wilde Van Hout een boek over hem schrijven. Ze kwamen overeen dat Brown alle incriminerende passages uit het manuscript mocht schrappen. In feite kreeg Brown de eindredactie van het

DOSSIER **ARCHIEF**
LEES HET VOLLEDIG DOSSIER »

MEER OVER

Archief

 ['Ik houd ook niet van iedereen'](#)
 [Mooie naam, lelijke geschiedenis](#)
 [Quiereme mucho](#)
 [Fotograaf in de stad](#)

5 MEEST GELEZEN

1. VS valt IS aan in Irak, en dropt water en voedsel voor vluchtelingen
2. Opnieuw zwaar vaarongeluk, twee jongens ernstig gewond
3. 'In Bloemendaal is de maffia de baas'
4. Nederlandse tiener in Spanje overleden na
5. 'Russische oefeningen bij Oekraïne voorbi

TABLET AL
INGEPAKT
 VOOR DE
ZOMER?

Bestel nu

de Volkskrant

intermediair & vkbanen

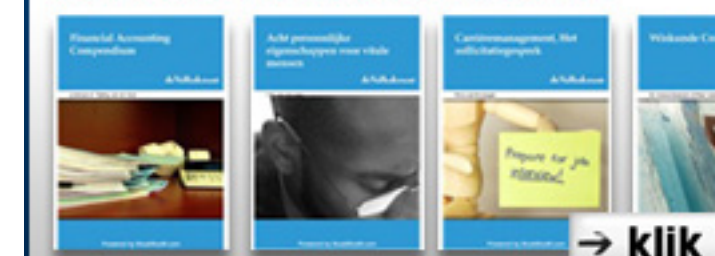

PROSTRESS

ALLE PROSTRESS-CARTOONS

Download gratis studieboeken

Volkskrant.nl

boek dat ze van plan waren te schrijven. En toen Brown een nieuwe drug, B-sting, op de markt bracht, kwam Van Hout met een enorm juichverhaal in Panorama. Pure reclame voor die nieuwe pil.'

- U beschuldigt Peter R. de Vries ervan dat hij zich voor de onderwereld liet gebruiken om valse berichten de wereld in te helpen. Dat is niet mis.

'Dat schrijf ik niet. Het is Caransa-ontvoerder Ostrowski die dat zegt. Nee, gecheckt heb ik het niet. Dat is een zaak van jaren geleden, en die beschuldiging doet er verder ook niet toe. Ik heb dat alleen opgeschreven omdat die beschuldiging een rol speelt in een langdurige, ingewikkelde smeercampagne, alweer van Bas van Hout, gericht tegen Steve Brown. Daarbij werd Peter de Vries ook ingeschakeld. Ik heb trouwens niets tegen De Vries, hij doet soms goeie dingen. Ik sluit niet uit dat hij zich door Van Hout in de luren heeft laten leggen.'

- U waarschuwt tegen vertrouwelijkheid tussen journalisten en grote criminelen. Maar dat probleem geldt toch voor elke tak van journalistiek?

'Politici willen vertrouwelijke relaties om verhalen in de pers te krijgen, maar criminelen juist om verhalen uit de pers te houden. Met de grote criminelen ben ik nooit langdurig vertrouwelijke relaties aangegaan waarbij ik niet zou mogen schrijven wat ze vertelden.

'Maak maar de Haagse vergelijking: het zou toch niet kunnen dat je zeer lang vertrouwelijke gesprekken hebt met de minister-president en er nooit iets over schrijft? Als een Haagse verslaggever de vertrouwelijkheid schendt, wordt hooguit een politicus kwaad. Maar toen Bert Voskuil van Nieuwe Revu het opgebouwde vertrouwen schond, werd hij in elkaar geslagen.'

- Uw methode is ook niet risicovrij, want Klaas Bruinsma stond in 1988 op het punt u te vermoorden.

'Ja, maar dat is iets anders. De crimineel gaat het erom dat hij de regie in handen krijgt, en dat lukt alleen als hij die vertrouwelijkheid kan opbouwen.'

- Is de misdaadjournalistiek doortrokken van onderwereld-pr?

'De meeste journalisten bezondigen zich niet aan dit soort dingen. Maar de onderwereld maakt wel veel gebruik van de naïviteit van journalisten. De categorie welwillende collaboratie is klein, en inderdaad, dan duikt telkens de naam van Van Hout weer op.

'De Zwolsman-affaire was een hoogtepunt in de onderwereld-pr. Er is heel veel geld in die campagne genvesteerd. Er waren politiemensen afgeluisterd, er was ingebroken bij officier van justitie Valente. Er werden op de juiste momenten allemaal diskettes met gestolen, vertrouwelijke informatie naar journalisten gestuurd. Er waren genoeg media die uit opperste naïviteit of uit louter scoringsdrift graag wilden meedoen. Maar niet allemaal. De kranten van Perscombinatie deden er niet aan mee. Die campagne is voor Zwolsman trouwens verkeerd uitgekapt. Hij kreeg in hoger beroep een jaar meer dan in eerste instantie.'

- Waarom wilt u nu stoppen met de misdaadverslaggeving?

'Ik wil niet op mijn 65-ste constateren dat ik alleen maar misdaadverhalen heb geschreven. Al moet ik toegeven dat het niet heel makkelijk is om eruit te stappen.'

▪ [Volg de Volkskrant op Twitter](#)

▪ [Volg de Volkskrant op Facebook](#)

▪ [Volg de Volkskrant op Twitter](#)

▪ [Volg de Volkskrant op Facebook](#)

 [Meer bookmarks](#) | [Vind ik leuk](#) 0

ARCHIEF »

[ALLE ARTIKELEN](#)

09/08/14 00:00

€ (2362 woorden) ['Ik houd ook niet van iedereen'](#)

De Oostenrijker Tom Neuwirth (25) won afgelopen mei als Conchita Wurst het Eurovisie Songfestival. De homobeweging hief hem op het schild en zo ...

09/08/14 00:00

€ (428 woorden) [Bellen blazen](#)

Je gaat het pas zien als je het doorhebt.* Wieteke van Zeil over opmerkelijke en veelbetekenende bijzaken in de beeldende kunst. Aflevering 5: ...

09/08/14 00:00

€ (279 woorden) [Poëzieregen](#)

Het Tuinfeest
Deventer

09/08/14 00:00

€ (1620 woorden) [Mooie naam, lelijke geschiedenis](#)

Heb je als toerist iets te zoeken in een stad die nog oprabbelt uit oorlogstijd? Volgens Toine Heijmans zeker. Hij zwierf rond in Pristina ...

09/08/14 00:00

€ (295 woorden) **Top 7**

Geen zout en minder zand. Waarom zou je niet eens zoet zwemwater opzoeken deze zomer? De zeven beste plekken om dat te doen. Nieuw strandje in ...

09/08/14 00:00

€ (495 woorden) **Quiereme mucho**

Voor een gepast stijladvies belicht V Zomer een vakantie lang stijliconen uit de mediterrane landen. Vandaag: Spanje. C: Bij de aftrap van deze ...

09/08/14 00:00

€ (432 woorden) **Mobiele afhaalchinese**

4G is iets voor de nieuwste topmobieltjes. En voor deze helemaal niet slechte onbekende. In Nederland kun je mobiele telefoons kopen van meer dan ...

09/08/14 00:00

€ (181 woorden) **Winnaars**

Voor goede oplossingen zijn per puzzel één prijs van euro25 en vier prijzen van euro15 beschikbaar. Deze worden onder de inzenders ...

09/08/14 00:00

€ (844 woorden) **Bratislava**

Goedkoop en nu ook makkelijke bereikbaar: de mooiste steden van Centraal- en Oost-Europa. Zoals Bratislava, kleine grote stad aan de voet van de ...

09/08/14 00:00

€ (571 woorden) **Onenightstand**

De ergste trips van onze favoriete schrijvers. Deze week: hoe de jonge Annemarie Oster wordt lastiggevallen door een opdringerige Italiaan in een ...

VOLG Volkskrant.nl

[Nieuwsbrief](#)
[RSS \(wat is RSS?\)](#)
[Facebook](#)
[Twitter](#)

de Volkskrant

[Digitale krant](#)
[De krant op de iPad](#)
[Over de Volkskrant](#)
[Auteursrecht & Privacy](#)
[Redactieblog](#)

SERVICE & CONTACT

[Abonneren](#)
[Abonnement wijzigen](#)
[Bezorgklachten](#)
[Archief](#)
[Veelgestelde vragen](#)
[Contactgegevens](#)
[Adverteren](#)
[Vacatures](#)

BANEN

[Sales](#)
[Marketing](#)
[Onderwijs](#)
[Management](#)
[ICT](#)
[Overheid](#)
[Finance](#)
[Techniek](#)
[Zorg](#)

© 2014 - Alle rechten voorbehouden.
[Lees de gebruiksvoorwaarden.](#)

Volg het nieuws op onze zustersite in België www.demorgen.be.